

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ І ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан І фармацевтичного факультету
доцент Кремзер О.А.

25 листопада 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи педагогіки

Підготовки магістра фармації
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальність 226 «Фармація, промислова фармація»
кваліфікації професійної «Фармацевт»

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Студентської ради Протокол
№ 07/11
від 25 листопада 2021 р

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні спільної Вченої Ради
фармацевтичних факультетів
Протокол №4
Від 23 листопада 2021 р.

1. Загальна інформація про викладачів

Старший викладач, к.філол.н. Вещикова Олена Сергіївна

e-mail: veschikova.os@zsmu.zp.ua

Кафедра культурології та українознавства

Адреса: пр. Маяковського, 24

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Основи педагогіки»

Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин / 3 кредити ECTS (лекцій – 0, семінарських занять – 20, СРС – 70).

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни:

Вивчення здійснюється протягом 3 семестру на 2 курсі навчання, кафедра культурології та українознавства Запорізького державного медичного університету.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити : історія України та української культури

Постреквізити: етика та деонтологія у фармації.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи педагогіки» закладає фундамент засвоєння теорій навчання, методики викладання, знання структури, цілей та завдань вищої фармацевтичної освіти, вимог до змісту та рівню підготовки випускників ВНЗ медичного та фармацевтичного напрямку, які встановлені державними освітніми стандартами. Вивчення дисципліни забезпечує оволодіння базовими елементами педагогічних знань, розкриває сутність освітнього процесу, основні цілі, закономірності та принципи організації процесу навчання та засобів управління освітнім процесом; спрямоване на засвоєння важливих педагогічних категорій (освіта, навчання, виховання, розвиток) та понять (мета, завдання, форми, методи, засоби навчання та виховання, освітні технології); забезпечує підготовку студентів до навчання, розвитку інтересу до навчання, формує вміння та навички самостійної розумової праці.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

- **інтегральні**:

- здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії;

- **загальні**:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність вчитися і бути сучасно навченим;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність до адаптації та дії у новій ситуації;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Матриця компетентності

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.					
Загальні компетентності					
1.	КЗ 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних питань	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних ситуацій	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності	Нести відповідальність за своєчасність прийнятих рішень
2.	КЗ 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
3.	КЗ 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії	Знати структуру та особливості професійної діяльності	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток з високим рівнем автономності
4.	КЗ 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.	Знати елементи виробничої та соціальної адаптації; фактори успішної адаптації до нового середовища	Вміти формувати ефективну стратегію особистісної адаптації до нових умов	Взаємодіяти з широким колом осіб (колеги, керівництво, фахівці з інших галузей) при виникненні нових ситуацій з елементами непередбачуваності	Нести відповідальність за прийняття рішень
5.	КЗ 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток професійних знань та умінь
6.	КЗ 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	Вміти забезпечувати якісне виконання професійної роботи.	Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.	Нести відповідальність за якісне виконання робіт.
Спеціальні (фахові) компетентності (-)					

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни: формування педагогічної компетенції фахівців фармації в питаннях, пов'язаних із педагогічними особливостями організації професійної діяльності, озброєння сучасними освітніми методами та технологіями, формування інтересу і готовності до самостійного пізнання проблем навчання, виховання та розвитку, сучасних тенденцій розвитку освіти та інтеграційних процесів у ній.

5.3 Завдання вивчення дисципліни: формування у студентів теоретичних основ педагогіки з урахуванням сучасного стану розвитку освіти в Україні та за кордоном; знань процесів освітньої інтеграції в європейський і світовий освітній простір; сутності, закономірностей, принципів, методів та форм освітнього процесу; педагогічної компетентності майбутніх фахівців; основ комунікації, інноваційних технологій освітнього процесу; умінь та навичок використання знань з педагогіки з метою неперервного удосконалення майбутньої професійної діяльності та самовдосконалення.

5.4 Зміст навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни складається з 3 тематичних блоків: годин 90 (практичних занять – 20, СРС – 70)

Тематичний блок 1. Загальні питання педагогіки

Тема 1. Предмет та завдання педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень

Особлива сфера суспільної діяльності як предмет педагогіки. Історія виникнення й розвитку педагогіки. Поняття про педагогіку як науку. Основні функції та завдання педагогіки. Характеристика основних категорій педагогіки: виховання, освіта, навчання, розвиток. Галузі педагогічної науки, її зв'язок з іншими науками. Характеристика методів науково-педагогічних досліджень.

Тема 2. Освіта в Україні і за кордоном

Витоки й основні віхи становлення освіти й вищої школи у світі і в Україні. Сучасний освітній простір. Сучасні тенденції реформування освіти. Пріоритетні напрями реформування освіти. Види освіти: середня, вища, післядипломна. Болонський процес, як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи. Система освіти в Україні та Європі. Принципи її побудови.

Тема 3. Розвиток особистості як педагогічна проблема

Поняття про розвиток особистості. Фактори розвитку: спадковість, середовище (мікросередовище, мезосередовище, макросередовище), виховання. Роль особистісної активної діяльності у розвитку. Особливості розвитку особистості та їх урахування у підходах до навчання і виховання. Адаптація студентства у вищому навчальному закладі.

Тема 4. Форми та методи виховання

Сутність процесу виховання. Завдання національного виховання студентської молоді у ВНЗ. Структура виховного процесу. Мотиви виховання. Принципи виховання. Зміст, напрями, форми: індивідуальні, групові, масові (екскурсії, спортивні та культурно-масові заходи, бесіди, лекції-конференції, волонтерські рухи), методи, засоби та прийоми виховної роботи. Критерії вихованості особистості.

Тематичний блок 2. Основи теорії освіти та навчання

Тема 5. Сутність, закономірності та принципи освітнього процесу

Поняття дидактики. Основні категорії дидактики. Основні функції навчання (виховна, розвивальна, освітня) та шляхи їх реалізації. Основні компоненти процесу навчання: мета, завдання, зміст, принципи, засоби, форми. Структура діяльності викладача у навчальному процесі. Види навчання. Умови ефективності процесу навчання. Знання, уміння та навички, етапи оволодіння.

Поняття про закономірності, принципи та правила навчання. Загальна характеристика принципів навчання: науковість, систематичність та послідовність, свідомість й активність, наочність, зв'язок навчання із життям, доступність, міцність, диференціація навчання, створення ситуації успіху у навчанні.

Тема 6. Форми, методи та засоби навчання

Поняття форми організації навчання: аудиторні та позааудиторні, індивідуальні та колективні. Поняття про методи навчання та їх класифікація. Активні й інтерактивні методи навчання: дидактичні ігри, кейс-метод, тренінг, коучинг, «мізковий штурм» тощо. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Засоби навчання. Використання комп'ютерної техніки у навчанні. Вибір оптимального поєднання методів і засобів навчання.

Тема 7. Інноваційні технології в освіті

Сутність, особливості технологій навчання. Характеристика технологій навчання. Технологія особистісно-орієнтованого навчання, інформаційно-комунікативні технології навчання, технології проблемного навчання, технології розвивального навчання. Кредитно-модульна система організації навчально-виховного процесу. Дистанційне навчання. Технологія групової діяльності. Кейс-технологія. Тренінгові технології. Здоров'язбережні технології.

Тема 8. Самоосвіта як умова професійного розвитку особистості

Роль самоосвіти в становленні професійної компетентності майбутнього фахівця. Шляхи, форми та засоби самоосвіти: опрацювання літературних джерел, підвищення професійної кваліфікації, курсова та післядипломна освіта, наукова діяльність. Компетентність – основа досягнення успіху у професійній діяльності. Акмеологічні аспекти професійної діяльності. Самоосвіта протягом життя як чинник розвитку особистості. Напрями вдосконалення та самовдосконалення.

6. План вивчення навчальної дисципліни

Назви тематичних блоків і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	сам.р.
Тематичний блок 1. Загальні питання педагогіки				
Тема 1. Предмет та завдання педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень	10		2	8
Тема 2. Освіта в Україні і за кордоном	12		2	10
Тема 3. Розвиток особистості як педагогічна проблема	10		4	6
Тема 4. Форми та методи виховання	10		2	8
Тематичний блок 2. Основи теорії навчання і освіти				
Тема 5. Сутність, закономірності та принципи освітнього процесу	8		4	4
Тема 6. Форми, методи та засоби навчання	12		4	8
Тема 7. Інноваційні технології в освіті	14			14
Тема 8. Самоосвіта як умова професійного розвитку особистості	12			12
Підсумковий контроль	2		2	
Усього за дисципліну	90	0	20	70

Теми практичних занять

№ з.п.	Тема	К-ть годин
1.	Тема 1. Предмет та завдання педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень	2
2.	Тема 2. Освіта в Україні і за кордоном	2
3.	Тема 3. Розвиток особистості як педагогічна проблема	4
4.	Тема 4. Форми та методи виховання	2
5.	Тема 5. Сутність, закономірності та принципи освітнього процесу	4
6.	Тема 6. Форми, методи та засоби навчання	4
	ВСЬОГО:	20

7. Самостійна робота студента

№ з.п.	Тема	К-ть годин
1.	Тема 1. Предмет та завдання педагогіки, методи науково-педагогічних досліджень	8
2.	Тема 2. Освіта в Україні і за кордоном	10
3.	Тема 3. Розвиток особистості як педагогічна проблема	6
4.	Тема 4. Форми та методи виховання	8
5.	Тема 5. Сутність, закономірності та принципи освітнього процесу	4
6.	Тема 6. Форми, методи та засоби навчання	8
7.	Тема 7. Інноваційні технології в освіті	14
8.	Тема 8. Самоосвіта як умова професійного розвитку особистості	12
	ВСЬОГО:	70

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час проходження студентом онлайн-курсу. Оцінка «Зараховано» за курс виставляється лише студентам, яким зараховані усі заняття з курсу та відсоток правильних відповідей за результатами контролю кожної теми становить не менше ніж 60%. Курс вважається не зарахованим, якщо пропущено хоча б одну тему, або відсоток правильних відповідей хоча б за однією темою менше ніж 60%.

8. Список основної та додаткової літератури

8.1. Основна література

1. Барбашова І. А. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Ірина Анатоліївна Барбашова. – Бердянськ : Ткачук О. В., 2009. – 197 с.
2. Бондарчук Е. И. Основы психологии и педагогики [Текст] : курс лекций / Е.И. Бондарчук, Л.И. Бондарчук. – К. : МАУП, 1999. – 168 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. – К. : Вища шк., 1995. – 237 с.
4. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення [Текст] : навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни / В.С. Лозниця. – К. : ЕксОб, 2001. – 304 с.
5. Максименко С.Д. Педагогіка вищої медичної освіти. – К., 2014. – 288 с.
6. Психологія та педагогіка [Текст] : / С. Д. Максименко [та ін.]. – К. : Слово, 2012. – 584 с.
7. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки. Навчальний посібник. – К. : Академвидав, 2006.

8. Столяренко А. М. Психология и педагогика [Текст] : учеб. пособие для вузов / А.М. Столяренко. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 423 с.
9. Українська педагогіка в персоналіях: у 2 кн. Навч. посібник / За ред. О.В.Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. 624 с., 552 с.
10. Фіцула М. М. Педагогіка [Текст] : Загальні засади педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. З історії педагогіки : Посібник / М.М. Фіцула. – К. : Академія, 2000. – 542 с.
11. Ягупов В. В. Педагогіка [Текст] : Навч. посіб. / В.В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

8.2. Додаткова література

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології / Ілона Дичківська. – К. : Академвидав, 2015. – 304 с.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про освіту» від 23.05.1991 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
4. Зязюн Л. Концептуально-методологічні підходи до процесу виховання в освітній системі України [Текст] / Лариса Зязюн // Вища освіта України. – 2009. – № 2. – С. 65-74.
5. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки. Навчальний посібник. – К.: т-во «Знання», КОО, 2003. – 450 с.
6. Малафіїк І. В. Дидактика [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. В. Малафіїк. – Рівне : РДГУ, 2003. – 470 с.
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
8. Печериця Т. Особистість – фундаментальне поняття педагогічної науки [Текст] / Т. Печериця // Вища освіта України : Теоретичний та науково-методичний часопис. – 2006. – № 2. – С. 116-119.
9. Система неперервного виховання особистості лікаря, провізора, медсестри у вищих навчальних закладах [Текст] : Метод. вказівки / За ред. Б.С. Зіменковського ; Львів. держ. мед. ун-т. – Л. : Б.В., 2000. – 118 с.
10. Українська педагогіка в персоналіях: у 2 кн. Навч.посібник / За ред. О.В.Сухомлинської. – К.: Либідь, 2005. 624 с., 552 с.

9. Контроль і оцінка результатів навчання

9.1. Види контролю

- Поточний

9.2. Форми контролю

Для поточного контролю використовуються методи:

- Опитування,
- Самостійна робота,
- Тестовий метод.

Поточне оцінювання відбувається за чотирибальною шкалою.

Поточний контроль (усне та письмове опитування, самостійна робота)

- „5” – повністю розкрито питання;
- „4” – добре розкрито питання, але є незначні помилки (80%);
- „3” – слабо розкрито тему (60%);
- „2” – питання не розкрито.

Формою підсумкового контролю дисципліни є залік.

Після кожної теми представлено тести, за всі правильні відповіді нараховуються 30 балів, відповідно, максимальна кількість балів, яку можна отримати за тести, - 150. Максимальна кількість балів, яку можна отримати за індивідуальне завдання (презентацію за обраною темою), - 50. Максимальна кількість балів за залік - 200. Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати для отримання заліку, - 120.

10. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
 - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації

Кафедра культурології та українознавства підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі.